

309

Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika

ul. Mickiewicza 2/4

87-100 Toruń

INWENTARZ

Zespołu (zbioru) akt **Toruński Klub Książki Nieocenzurowanej
przy UMK**

z lat **1989** - **1992**

Nr zespołu

125

WSTĘP DO INWENTARZA

I. Dzieje twórcy zespołu

W końcu 1989 roku przy Uniwersytecie Mikołaja Kopernika powstało stowarzyszenie Toruński Klub Książki Nieocenzurowanej (TKKN) – Niezależna Biblioteka i Archiwum. Klub założony został na wzór klubów powstających wówczas w całej Polsce pod auspicjami Stowarzyszenia Wolnego Słowa (SWS), które miało być ogólnopolskim ruchem czytelników wydawnictw niezależnych. Jeden z pomysłodawców postania TKKN – Mirosław A. Supruniuk był współzałożycielem SWS. Klub był instytucją nieformalną, nierejestrowaną, a jego pierwszą siedzibą była Biblioteka Główna UMK. W Bibliotece „ukryte” zostały także zapasy książek podziemnych oraz archiwum Stowarzyszenia. Celem TKKN było stworzenie ośrodka badawczego umożliwiającego gromadzenie, archiwizację i badania naukowe nad wszelkiego rodzaju dokumentacją niezależnego życia społeczno-politycznego w Polsce w latach 1976-1990 ze szczególnym uwzględnieniem regionu Pomorza.

Działalność Klubu polegała na podejmowaniu własnych inicjatyw wydawniczych, jak i stworzeniu niezależnej biblioteki i archiwum. Podstawą biblioteki TKKN miał być księgozbiór niezależnego wydawnictwa Toruńska Oficyna oraz książki zbierane przez Annę i Mirosława A. Supruniuków, była to tylko część zgromadzonego księgozbioru, reszta pochodziła z darowizn, wymiany innych form ofiarności publicznej.

Jeszcze w 1989 roku Mirosław A. Supruniuk, jako prezes TKKN, napisał kilkanaście listów do redakcji emigracyjnych czasopism, bibliotek i oficyn wydawniczych z prośbą o darmowe egzemplarze książek i czasopism oraz pomoc w tworzeniu biblioteki Klubu. W wyniku tej akcji w niedługim czasie do klubu dotarły pierwsze paczki z książkami od redaktora Jerzego Giedroycia z Instytutu Literackiego z Maisons-Laffitte, Niny Karsov z londyńskiej oficyny „Kontra”, Kazimierza Romanowicza z paryskiej księgarni i wydawnictwa „Libella” oraz kilku mniejszych instytucji z całego świata. Przez następne miesiące, aż do końca roku 1991, niewielkie paczki przychodziły regularnie i wzbogacały zbiory Klubu oraz Biblioteki Głównej UMK. Z czasem TKKN zaczęło publikować swój biuletyn, który był rozsyłany do członków. W połowie 1990 roku TKKN otrzymał pomieszczenie w Domu Studenckim nr 8, gdzie przez dwa lata, aż do końca roku 1992, kilka razy w tygodniu udostępniało swoje zbiory, głównie pracownikom naukowym i członkom.

Aby uzyskać status członka Klubu należało mieć ukończone 20 lat, być obywatelem RP oraz studentem, pracownikiem lub absolwentem UMK. Liczba członków zwyczajnych nie mogła

przekraczać 100 osób, pomijając szczególnie zasłużone osoby, które uzyskiwały status członka honorowego. W zachowanej dokumentacji znajduje się 86 deklaracji członkowskich.

W trakcie działalności stowarzyszenia nastąpiła zmiana niektórych postanowień statutowych Klubu, co spowodowało zmniejszenie liczby członków do 50 osób. W wyniku wprowadzonych zmian, zmieniła się także nazwa stowarzyszenia z Toruńskiego Klubu Książki Nieocenzurowanej na Toruńskie Towarzystwo Książki Nieocenzurowanej przy UMK.

Członkowie stowarzyszenia aktywnie uczestniczyli w przygotowaniach wystaw, odczytów, dyskusji na temat II obiegu książek, giełd i aukcji książki niezależnej. I tak w grudniu 1989 roku w Auli UMK zostały zorganizowane nieformalne targi książki niezależnej, w których uczestniczyło kilkadziesiąt podziemnych wówczas oficyn wydawniczych z całej Polski.

Na przełomie roku 1991/92 stowarzyszenie zostało rozwiązane na mocy Uchwały Walnego Zebrania. Do końca 1992 roku wynajmowane było pomieszczenie w DS 8. Po rozwiązaniu Towarzystwa zbiory książek i prasy niezależnej trafiły do zbiorów Biblioteki Głównej UMK.

II. Dzieje, charakterystyka archiwalna i zawartość zespołu

Zespół zawiera akta wytworzone w latach 1989-1992 przez Toruński Klub Książki Nieocenzurowanej (TKKN), później Toruńskie Towarzystwo Książki Nieocenzurowanej. Dokumentacja przekazana do Archiwum UMK przez dr hab. Annę Supruniuk składa się z trzech jednostek archiwalnych, które obejmują sprawy organizacyjne, personalne oraz korespondencję.

W skład zespołu wchodzi dokumentacja aktowa uzupełniona o pieczęć Toruńskiego Klubu Książki Nieocenzurowanej, znaczki oraz tabliczkę z drzwi pomieszczenia w DS nr 8, w którym znajdowała się niezależna biblioteka i archiwum. We wspomnianych materiałach znajdują się maszynopisy, formularze deklaracji członkowskich oraz rękopisy. W trakcie porządkowania usunięto dublety i części metalowe (spinacze). Dokumentacja zachowała się w stanie dobrym, bez konieczności konserwacji.

III. Analiza metod porządkowania

Przy opracowaniu zespołu archiwalnego znalazła zastosowanie metoda poszanowania zespołu. W jej wyniku dokonano segregacji na poszczególne serie:

1. Toruński Klub Książki Nieocenzurowanej – organizacja jednostki

(pieczęć, znaczki, plakat informujący o giełdzie wydawnictw niezależnych, statuty, spisy książek i wydawnictw, biuletyn, umowa najmu lokalu, felieton, tabliczka informacyjna z nazwą TKKN z drzwi).

2. Korespondencja z lat 1989-1992

(współpraca z innymi instytucjami, osobami, sprawy lokalowe, przekazanie książek w ramach wymiany).

3. Członkowie Toruńskiego Klubu Książki Nieocenzurowanej
(deklaracje członkowskie).

Po uporządkowaniu całości jednostki spaginowano i wprowadzono do bazy danych Inwentarza Zespołów Archiwalnych (IZA).

**Opracowała: praktykantka Monika Żochowska,
pod kierunkiem dr hab. Anny Supruniuk**

-

Inwentarz skarbowy zespołu nr : 125

Sygn.	Tytuł	Daty	Rodzaj dok.	Liczba s/k
1	Toruński Klub Książki Nieocenzurowanej – organizacja jednostki	1989-1992	dokumentacja aktowa	k. 25
2	Korespondencja	1989-1992	dokumentacja aktowa	k. 52
3	Członkowie Toruńskiego Klubu Książki Nieocenzurowanej	1989-1991	dokumentacja aktowa	k. 87

Ogólna liczba pozycji: 3

**w tym z podziałem na rodzaj dokumentacji:
dokumentacja aktowa : 3**

**Inwentarz zatwierdzony na posiedzeniu
Komisji Metodycznej**

w dniu

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis przewodniczącego Komisji)

.....
(podpis sporządzającego inwentarz)

Inwentarz książkowy zespołu nr : 125

Tytuł\Treść: Toruński Klub Książki Nieocenzurowanej – organizacja jednostki

Sygnatura: 1 **Daty:** 1989-1992

Opis j. a.: akta luźne; stan dobry; druk; pol.; A4 k. 25

Sygnatury dawne: **Znak teczki:**

Uwagi:

Tytuł\Treść: Korespondencja

Sygnatura: 2 **Daty:** 1989-1992

Opis j. a.: akta luźne; stan dobry; druk; pol.; A4 k. 52

Sygnatury dawne: **Znak teczki:**

Uwagi:

Tytuł\Treść: Członkowie Toruńskiego Klubu Książki Nieocenzurowanej
deklaracje członkowskie

Sygnatura: 3 **Daty:** 1989-1991

Opis j. a.: akta luźne; stan dobry; maszynopis, rękopis; pol.; A5, A4 k. 87

Sygnatury dawne: **Znak teczki:**

Uwagi: 87 kart i dwa zeszyty; z – zeszyt.

Ogólna liczba pozycji: 3

**Inwentarz zatwierdzony na posiedzeniu
Komisji Metodycznej**

w dniu

.....
(miejsowość, data)

.....
(podpis przewodniczącego Komisji)

.....
(podpis sporządzającego inwentarz)

Indeks przedmiotowy zespołu nr : 125

biuletyn	1	22
	2	3
członkowie	3	z
darowizna	2	4, 5
decyzja	2	7-8
deklaracja członkowska	3	1-87
drugi obieg	2	11-14
dublety	1	17-21
felieton	1	25
informacja	2	10
lista dostępnych pozycji	1	11-13
lokal	2	6
materiały na wymianę	1	8-10
pieczęć Toruńskiego Klubu Książki Nieocenzurowanej	1	
plakat informacyjny	1	2
spis wydawnictw	1	14
	2	11-14
sprzedaż książek	1	15, 16
statut	1	3-7
umowa najmu	1	23, 24
współpraca	2	2
wymiana	2	11-14
zapowiedzi wydawnictw	1	14
zaproszenie	2	9
zebranie	2	1
znaczki Toruńskiego Klubu Książki Nieocenzurowanej	1	1

Indeks osobowy zespołu nr : 125

Abstorska Anna	3	1
Andruchowicz Bogusław	3	2
Arszyński Andrzej	3	3
Bachanek Jacek	3	4
Backer Roman	3	5
Bednarek Adam	3	6
Bernaciak Marek	3	7
Błaziak Barbara	3	8
Bojakowska Danuta	3	9
Bonk Jacek	3	10
Broniewicz Lucjan	3	11
Chodubski Tomasz	3	12
Cichoń Krystyna	3	13
Czaja Roman	3	14
Czerniewska Barbara	3	15
Ćwikliński Krzysztof	3	16
Dokurno Jan	3	17
Domańska Barbara	3	18
Dubowik Olgierd	3	19
Figiel Ewa	2	passim
Gaca Lech Jan	3	20
Garbowska Aleksandra	3	21
Gniedziejko Iwona	3	22
Golon Mirosław	3	23
Gołębiowski Dariusz	3	24
Gorzka Cezary	3	25
Goślicka Gabriela	3	26
Grabowski Rafał	3	27

Gryczyk Elżbieta	3	28
Grześkowiak Alicja	3	29
Grześkowiak-Gracz Kalina	3	30
Jacyszyn Ireneusz	3	31
Jakubas Dorota	3	32
Jeziorski Andrzej	3	33
Kallas Marian	3	34
Kędzierski Andrzej	3	35
Klamann Robert	3	36
Klonowska Elżbieta	3	37
Komendzinski Tomasz	3	38
Kozłowski Kazimierz	3	39
Kryszak Janusz	3	40
Madyda Aleksander	3	41
Maj Janina	3	42
Maj Kamila	3	43
Majewski Jarosław	3	44
Małecki Janusz	3	45
Marszelewska Elżbieta	3	46
Maszkowski Rafał	3	47
Michniuk Jarosław	3	48
Milewska Maria	3	49
Mówka Zbigniew	3	50
Niedlich Piotr	3	51
Obremski Krzysztof	3	52
Oliński Piotr	3	53
Orłowska Elżbieta	3	54
Owczarz Ewa	3	55
Paczkowska Joanna	3	56
Polak Wojciech	3	57
Rejf Ryszard	3	58

Rozzak Stanisław	3	60
Sędziak Sławomir	3	61
Skonieczka Ilona	3	62
Sławiński Wojciech Adam	3	63
Smólski Jerzy	3	64
Sosnówka Wojciech	3	65
Sośnicki Zbigniew	3	66
Spandowski Roman	3	67
Strzelecki Michał	3	68
Sudziński Ryszard	3	69
Supruniuk Anna	1	passim
	2	passim
	3	passim
Supruniuk Mirosław Adam	1	passim
	2	passim
	3	passim
Szady Ewa	3	70
Szady-Nowak Magdalena	3	71
Sziling Jan	3	59
Tokarski Tomasz	3	72
Turek Wojciech	2	passim
Tyczyński Grzegorz	3	73
Wierszyło Elżbieta	3	74
Winclawski Włodzimierz	3	75
Wiśniewski Artur	3	76
Wojciechowski Wiesław	3	77
Wojciechowski Zdzisław	3	78
Woszczyk Joanna	3	79
Woźniak Anna	3	80
Zabłocki Grzegorz	3	81
Zaremba Jarosław	3	82

Zejfert Hanna	3	83
Zgorzelska-Wenta Barbara	3	84
Ziemkiewicz Robert	3	85
Zybertowicz Andrzej	3	86